

Disposisjon

BAKGRUNN

UNDERSØKELSEN
RESULTAT

DISKUSJON
OG KONKLUSJON

Hvorfor dette temaet?

Internasjonale og nasjonale føringer

EU

Norges forskningsråd

Regjeringen

Aktualiserer bibliotekets rolle ved sin institusjon

Kunnskapsorganisasjør

*Hva er status og planer for
forskningsstøttetjenester
for forskningsdata i UH-
bibliotek?*

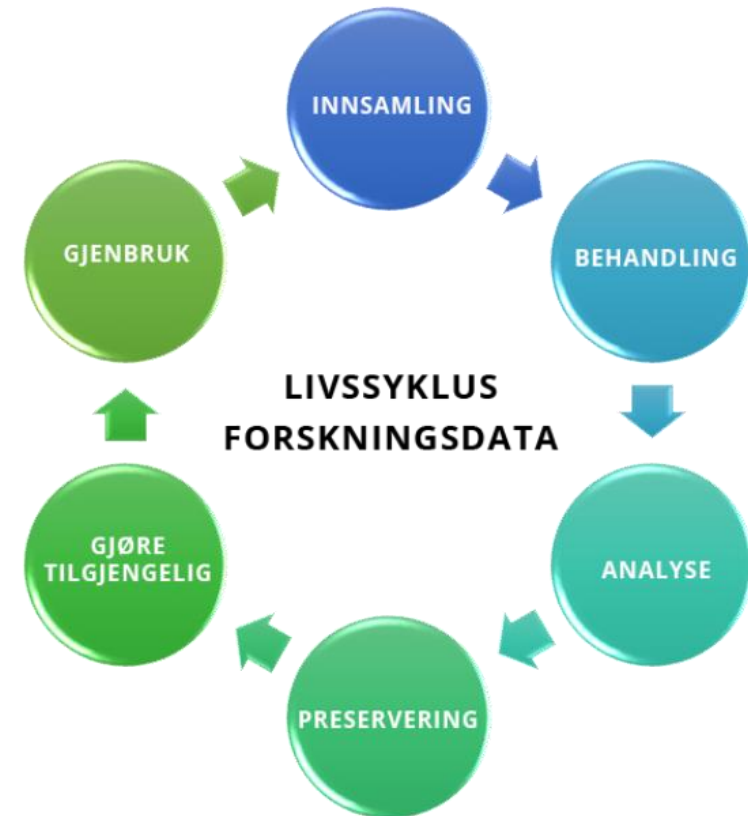
Underliggende spørsmål

- *Hvilke er de vanligste tjenestene, og hvilke planer finnes?*
- *Hvordan håndteres kompetanse og samarbeid?*
- *Hvilken innstilling har UH-bibliotekene til tjenester for forskningsdata?*
- *Hvilke forskjeller finnes mellom UH-bibliotekene og andre europeiske akademiske bibliotek?*

Definisjon

Med *forskningsdata* mener vi her registreringer/nedtegnelser/rapportering i form av tall, tekster, bilder og lyder som genereres eller oppstår i forskningsprosjekter (Forskningsrådet, 2017).

Med *forskningsstøttetjenester for forskningsdata* (Research Data Services) mener jeg forskjellige verktøy, tjenester og støtte for alle faser av forskningsdatahåndtering i en forskningsprosess. Jeg benevner også disse tjenestene som *forskningsdatatjenester*.

Bilde hentet fra: UiT.no

Rammer rundt oss

1995 The year of
the web

2007 OECD

2012, 2016 EU

2014, 2021
Horizon, ORD

2014 Regjeringen,
NFR Åpen
publisering

2016 FAIR

2017 Regjeringen,
NFR
Tilgjengeliggjøring
forskningsdata

2018 Plan S

Forskningsdatatjenester - et komplekst område i vekst

Kompetenseutvikling og samarbeid er avgjørende.

Forskeres behov i sentrum.

En bro til forskeren i en digital tid. Bibliotekens sterke nettverk en ulempe? Eksisterende tjenester kan bygges videre på.

Tilbud av rådgivende tjenester vanligere enn teknisk orienterte.

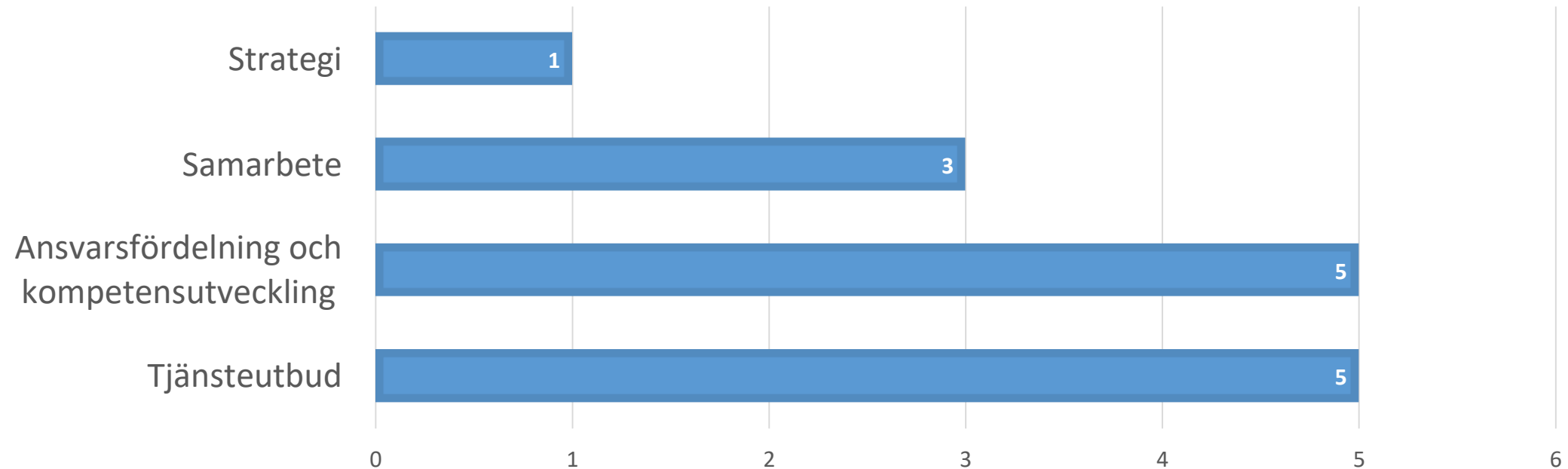

Undersøkelsen

Resultat

Hvordan gikk jeg frem?

- Spørreundersøkelse basert på Tenopir et al. (2017) til 32 bibliotekledere i UH-bibliotek
- 17 spørsmål

Fordeling svar per institusjonstype

	Antal svar pr. institusjonstyp	Antal möjliga svar	% pr. institusjonstyp
Universitet	9	10	90 %
Högskola	4	13	31 %
Vetenskaplig högskola	6	9	67 %
Total	19	32	59 %

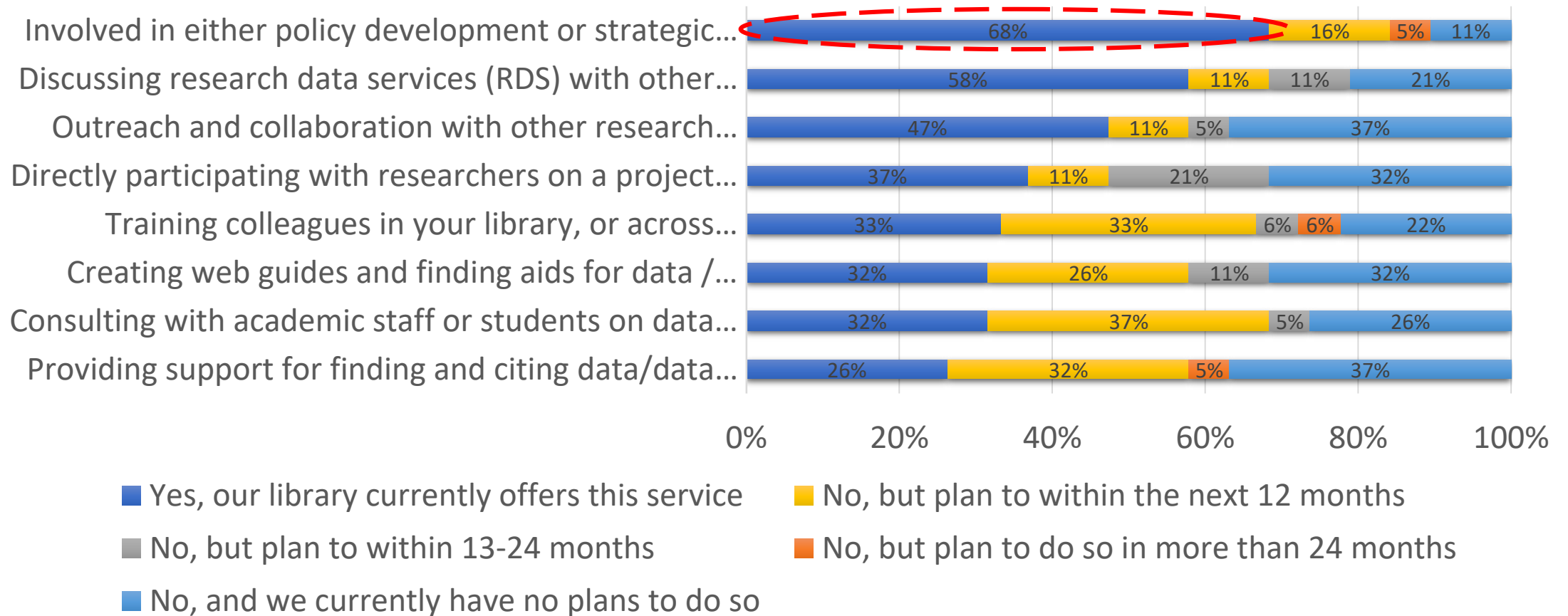
1 Hvilke er de vanligste tjenestene, og hvilke planer finnes?

Hvilke tjenester tilbys?

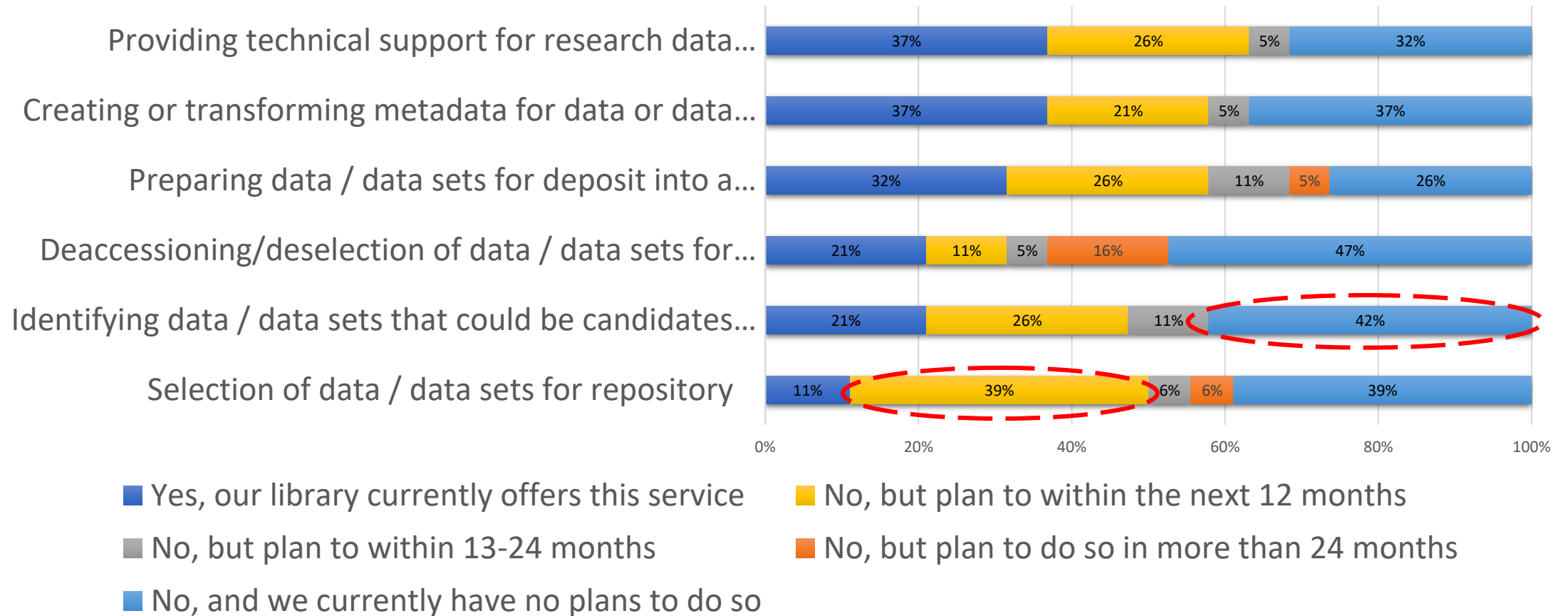
Hvilke planer?

14 eksempler på rådgivende- eller teknisk orienterte tjenester.

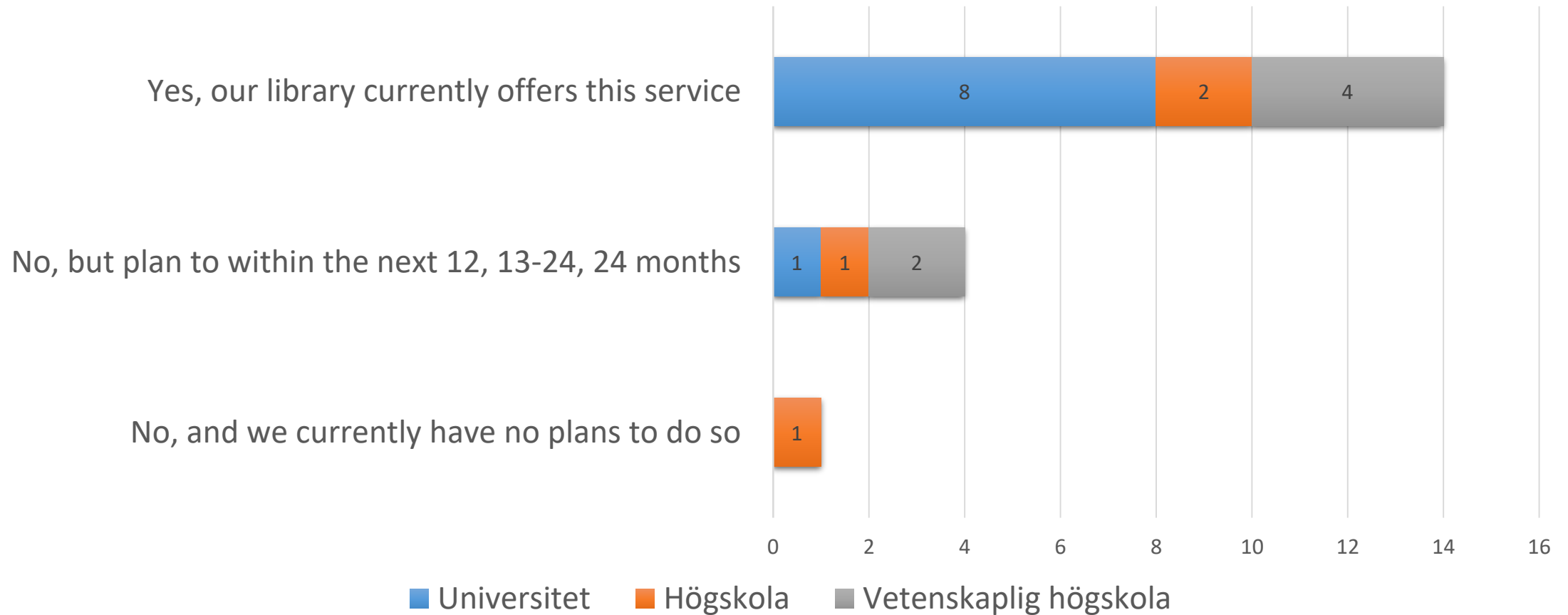
Utbredelse tjenester: Rådgivende forskningsstøttetjenester

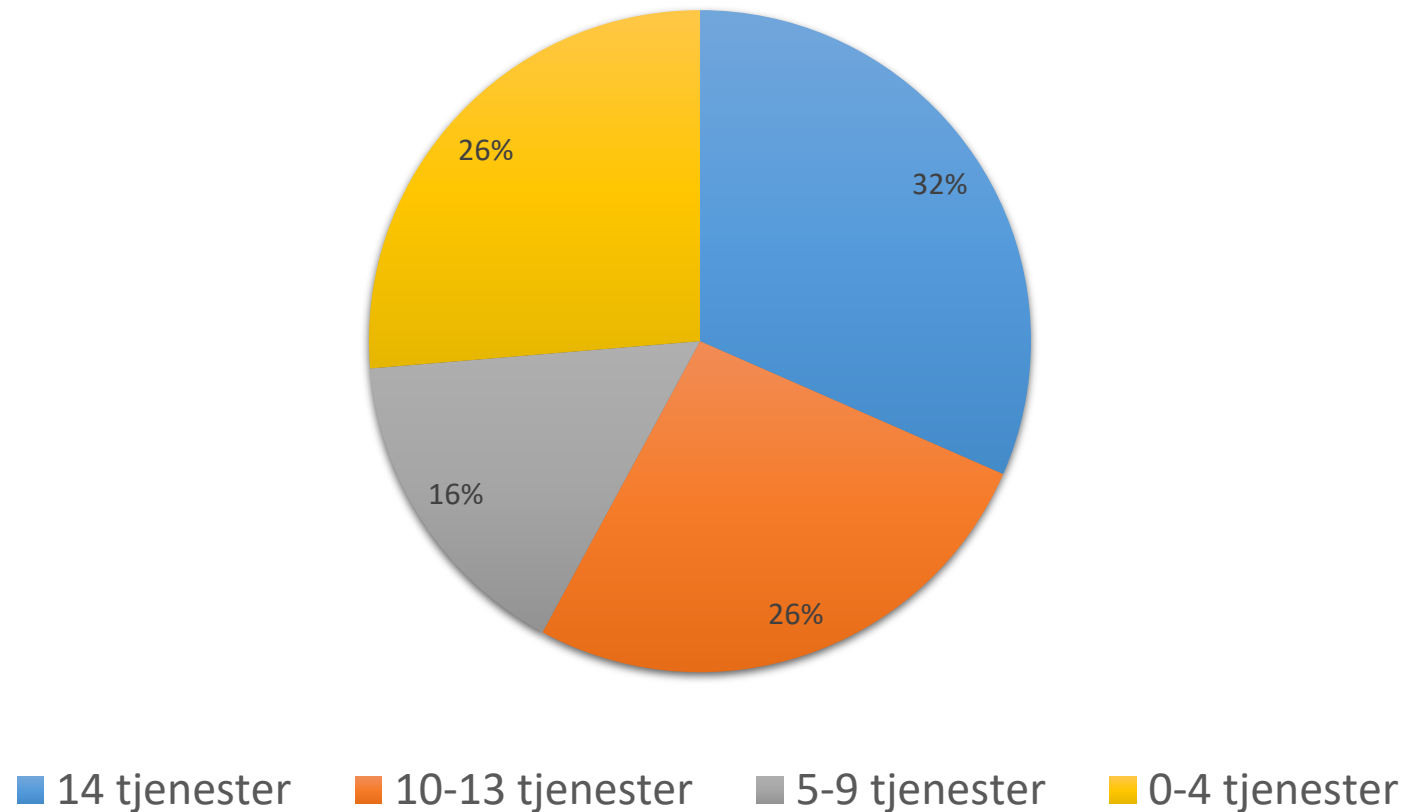
Tekniske forskningsstøttetjenester

95 % av bibliotekene tilbyr forskningsdatatjenester eller planlegger å gjøre det innen 12 måneder

58 % av bibliotekene vil tilby flere enn 10 av de 14 undersøkte tjenestene

2 Hvordan håndteres kompetanse og samarbeid?

83 % har støttet ansattes kompetanseheving

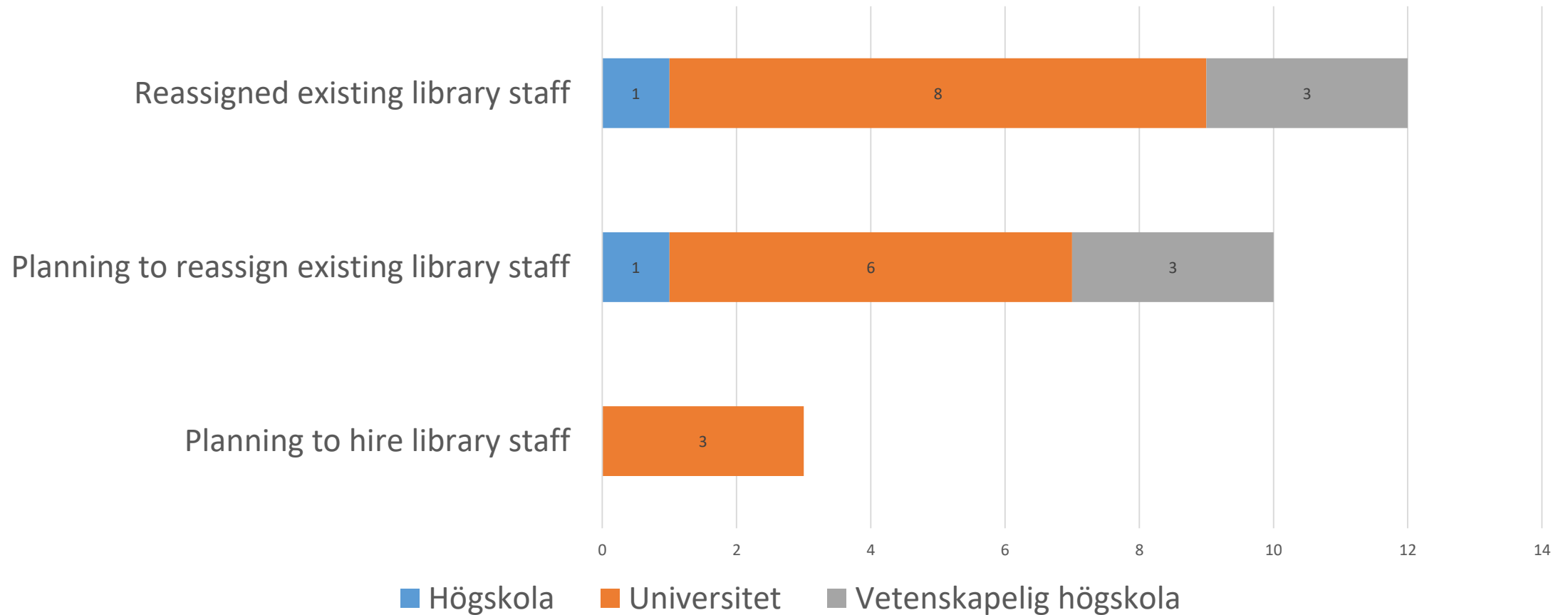

89 % samarbeider innen egen institusjon

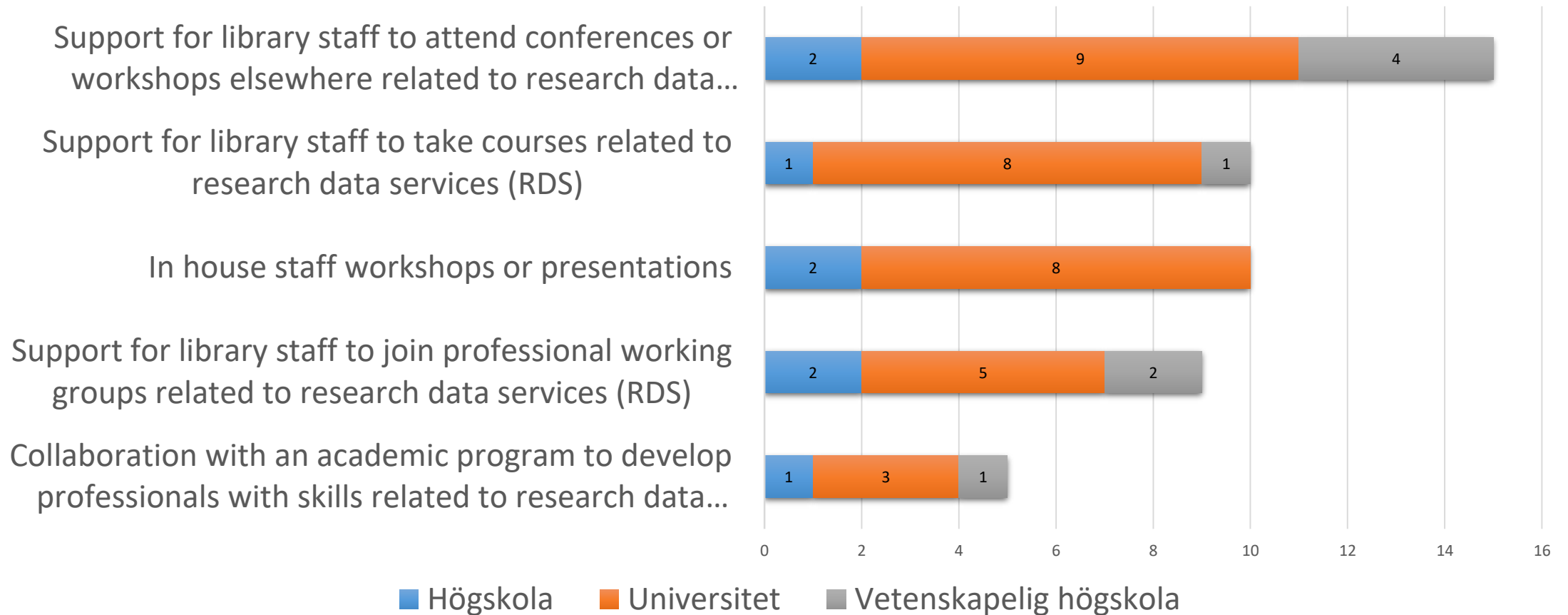
56 % utenfor egen institusjon

Personalressurser: Hvordan møte kompetansebehovet?

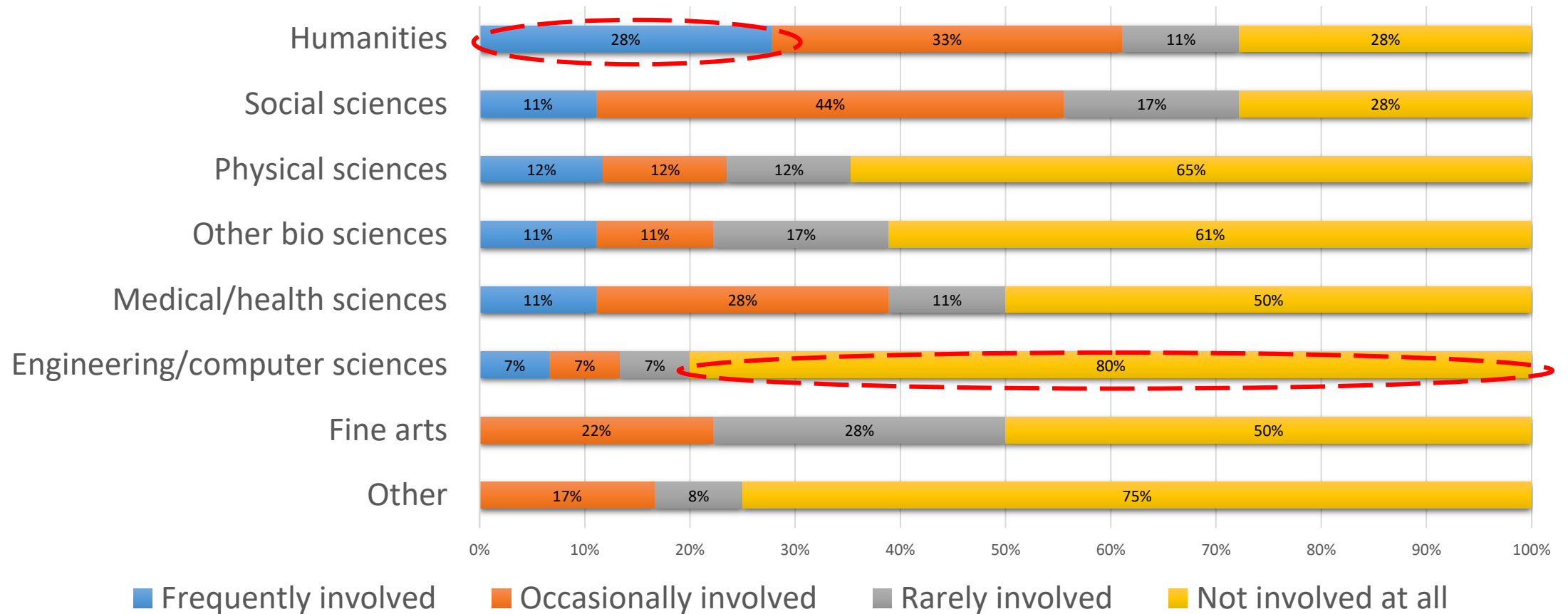
How has your library developed staff capacity for research data services (RDS)? (Check all that apply), n=25..

Hvilke kompetansetiltak støttes?

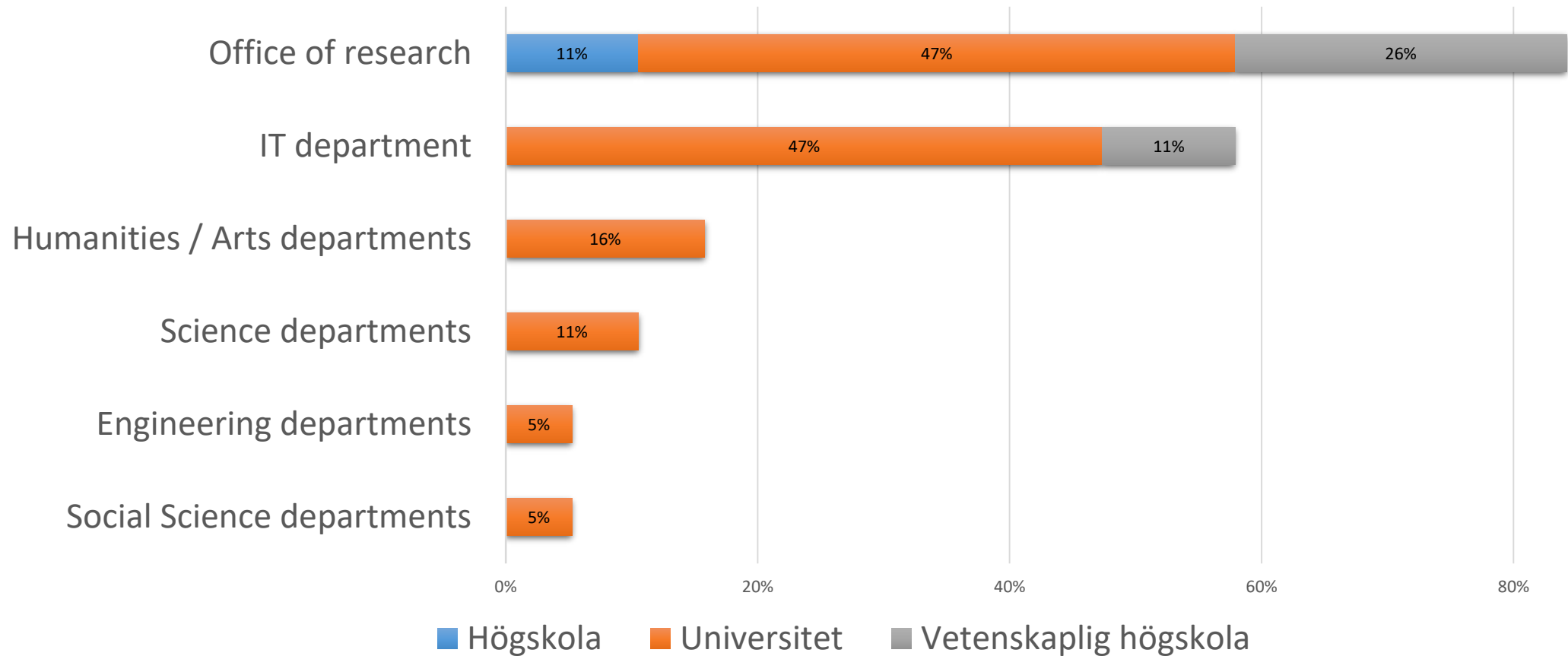
Opportunities for library staff to develop skills related to research data services (RDS). (Please check all that apply), n=49.

Bibliotekets deltakelse i fagmiljø med forskningsdatatjenester

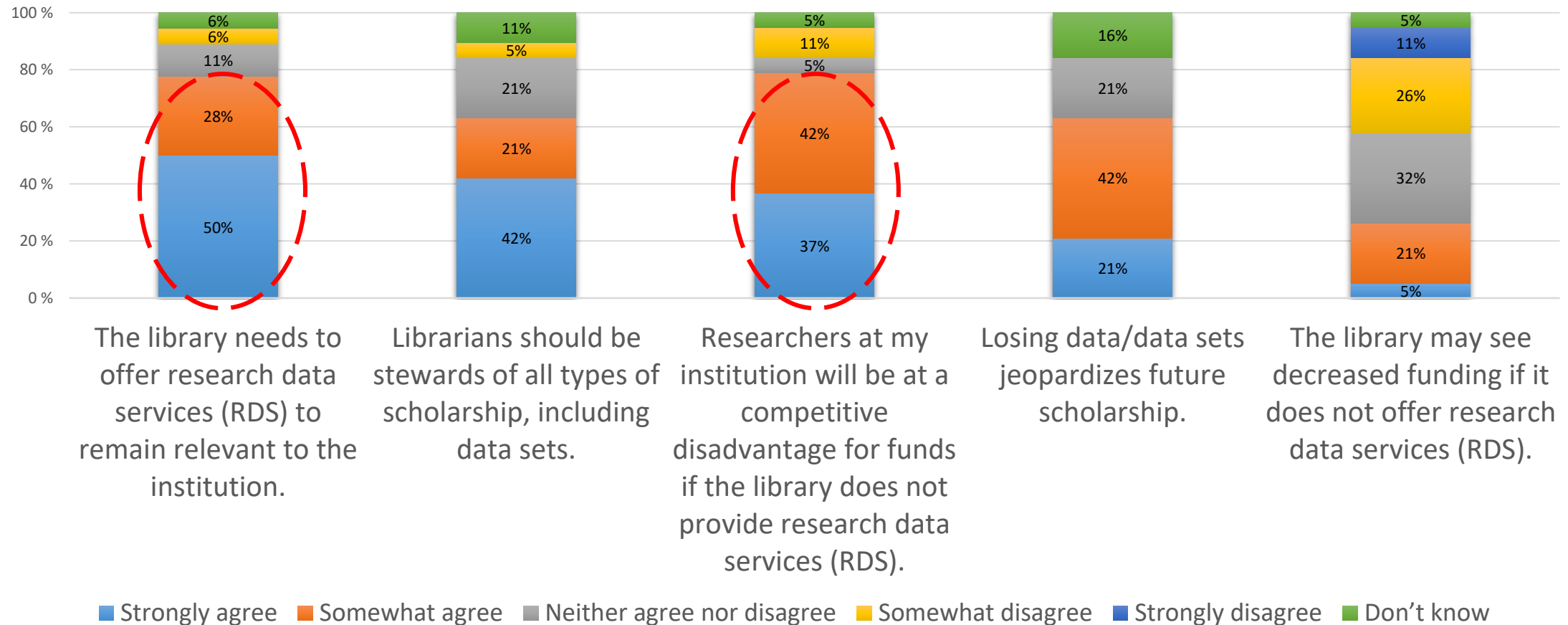
Please rate your level of involvement of research data services (RDS) of any kind with the academic staff or students in your institution, (n=134).

Hvilke samarbeider biblioteket med?

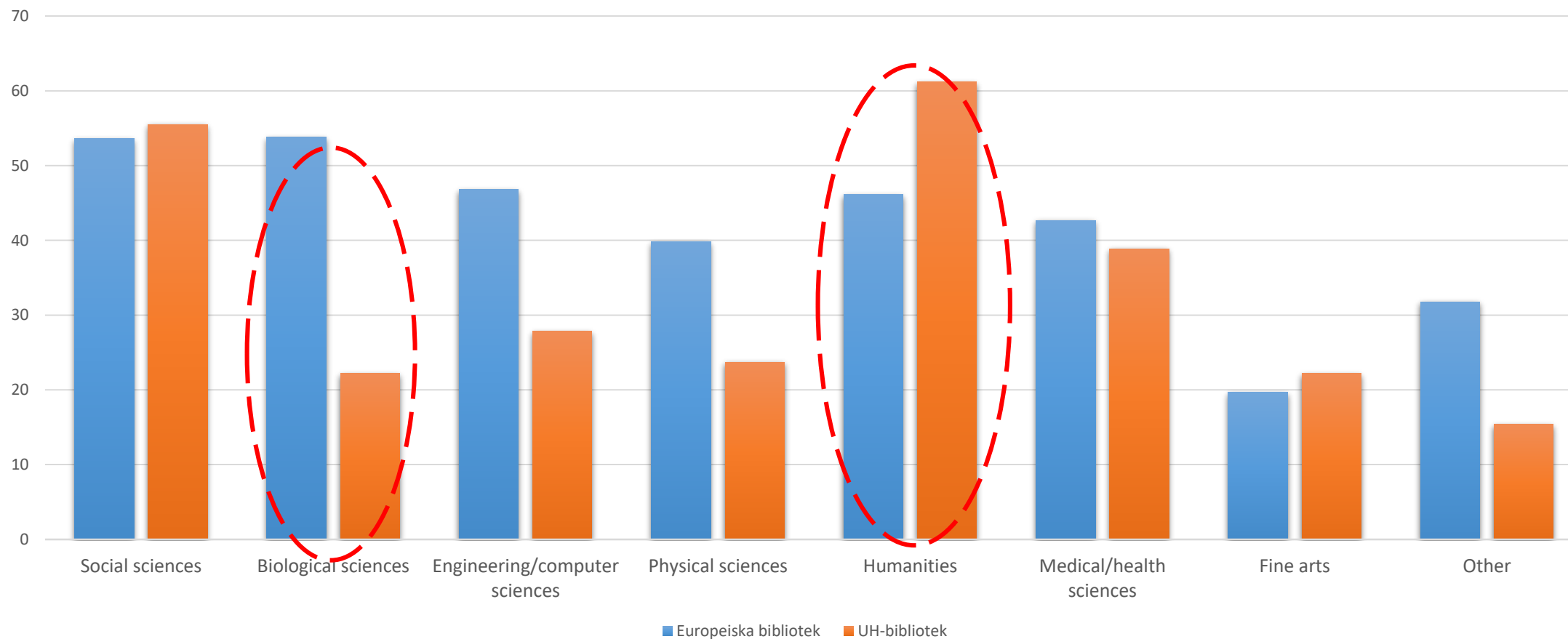
Does your library collaborate with other units or offices in your institution regarding research data services RDS? (Check all that apply), n=34.

3 Hvilken innstilling har UH-bibliotekene til tjenester for forskningsdata?

The following group of statements relates to your opinion on library involvement in research data services (RDS)

4 Hvilke forskjeller finnes mellom UH-bibliotekene og andre europeiske akademiske bibliotek?

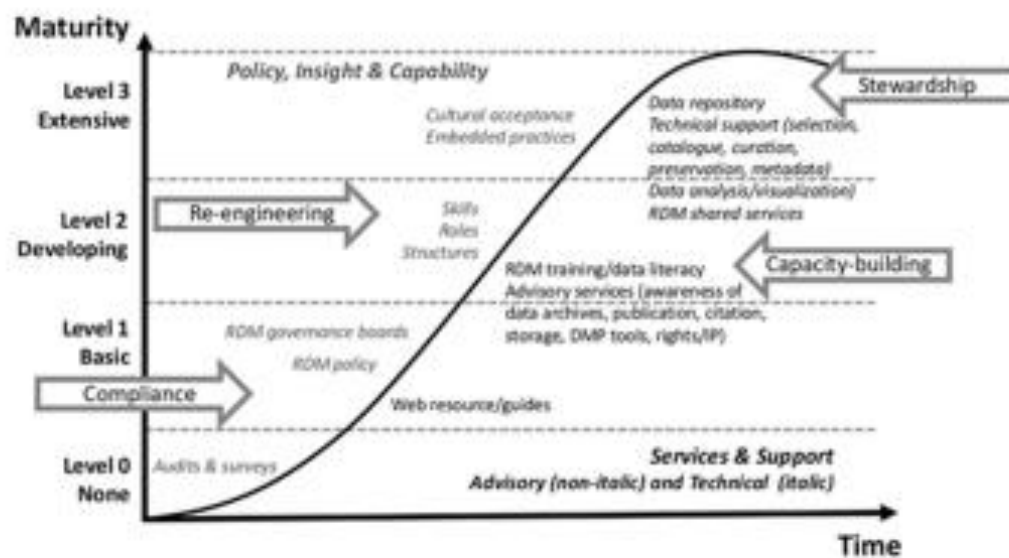
Skillnader (i %-enheter) i deltagende mellom europeiske akademiske bibliotek (n=119) og UH-bibliotek (n=19), basert på Tenopir et al. (2017) og Rydving (2019).

Diskusjon og konklusjon

Modenhhet forskningsstøttetjenester

Developments in research data management in academic libraries: Towards an understanding of research data service maturity

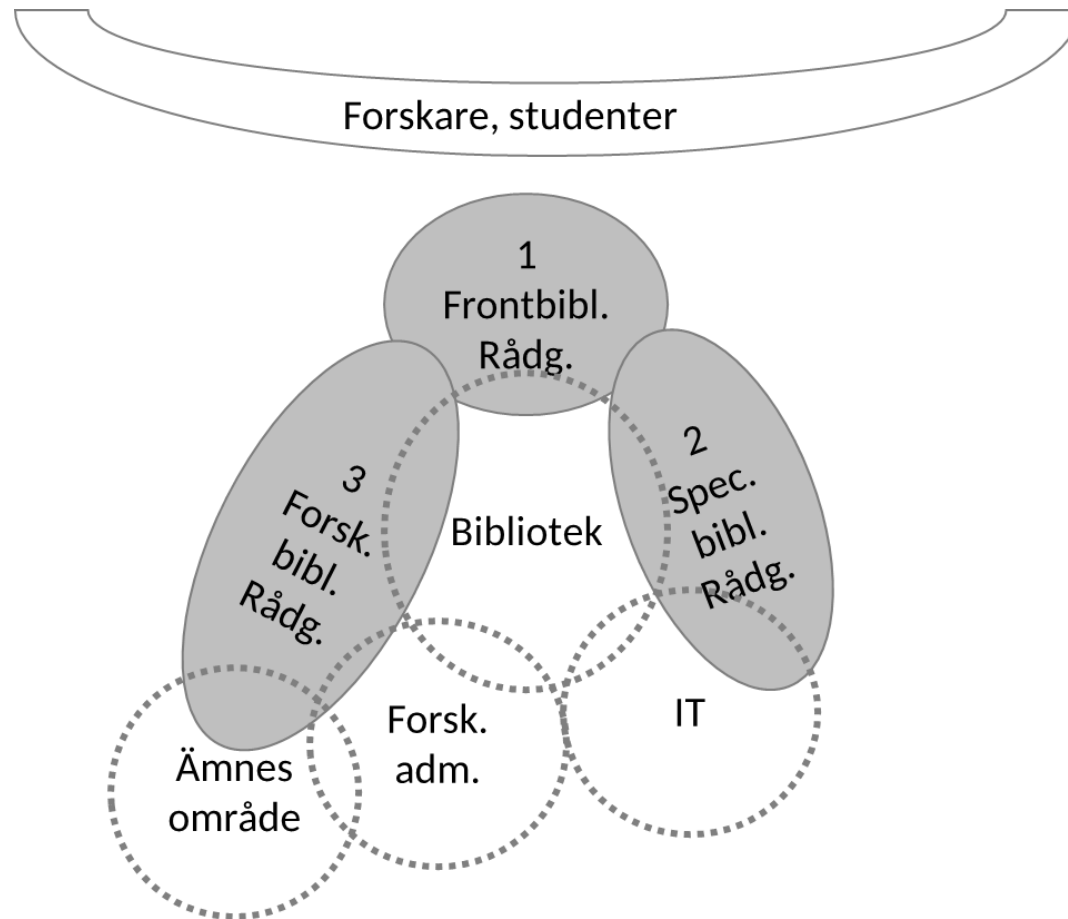

UH-bibliotek representert på alle nivåer. Hovedsakelig nivå 1. (Jfr. Cox et al., 2017).

Forvente fortsatt arbeid for å heve nivået over tid. Hva må gi vika? Hva kan bygges på?

Hinder for utvikling:
Mangel på tid og kompetanse
Uklar ansvarsfordeling ved institusjonen.
Lederens prioritering viktig.

Ansvarsfordeling og kompetanseutvikling i biblioteket

Samarbetende kompetensprofiler for forskningsstødjende tjenester for forskningsdata (Rydving, 2019)

Det lærende og samarbeidende biblioteket.

Mer datakompetanse i bibliotekarutdanning.

Kan påvirke bibliotekarers kunnskapsområde.

Hva er status og planer for forskningsstøttetjenester for forskningsdata i UH-bibliotek?

1 Hvilke er de vanligste tjenestene, og hvilke planer finnes?

- 18 av 19 bibliotek tilbyr tjenester, eller planlegger innen et år
- Rådgivende tjenester dominerer
- De største bibliotekene driver utviklingen
- Et bredt tjenestetilbud – endringsarbeid pågår

2 Hvordan håndteres kompetanse og samarbeid?

- Kompetansesatsing på eksisterende personale
- Samarbeidsvillige - men mer internt, enn eksternt orienterte

3 Hvilken innstilling har UH-bibliotekene til tjenester for forskningsdata?

- Relevant for strategisk bibliotekutvikling

4 Hvilke forskjeller finnes mellom UH-bibliotekene og andre europeiske akademiske bibliotek?

- Små nyanser, legger til rette for samarbeid

Bibliotekledare fokuserer på kompetanse og samarbeid.

Videre forskning

Gjenta undersøkelsen

Andre aktørers syn på bibliotekets rolle?

Hvordan samarbeider ulike avdelinger?

Bibliotekansattes behov?

Forskeres behov?

Takk for meg!

Ta gjerne kontakt: karin.rydving@uib.no